

חנוכה

חברות וחברים יקרים,

חג חנוכה שמח.

הכנו במיוחד לכבוד החג, חוברת עם מערכי פעילות הכוללים קטעי קריאה, טקסטים יהודיים, שירים, מתכונים ופעילויות לילדים. כל זאת על

מנת שתוכלו לחגוג עם הקהילה והמשפחות שלכם. באופן שמחובר למסורת הישראלית והיהודית. "צריך שכל איש ידע ויבין, שבתוך תוכו דולק נר, ואין נרו שלו כנר חברו, ואין איש שאין לו נר. וצריך שכל איש ידע ויבין, שעליו לעמול ולגלות את אור הנר ברבים, ולהדליקו לאבוקה גדולה ולהאיר את העולם כולו."

אני מאחלת לנו שנמצא השנה את האור האישי, המשפחתי, הקהילתי והלאומי ושיחד נעצים את האור בעולמנו בעבורנו ובעבור הדורות הבאים.

חג שמח.

גוסטי יהושע ברוורמן
ראש המחלקה לארגון
וקשר עם ישראלים בתפוצות

חג האור

מזמן לנו לחגוג יחד עם משפחה,

חברים, קהילה, מעגלים רבים מזמנים לנו שמונת ימי החג, חוברת זו היא המלצה לפעילות משותפת לכל אחד מהמעגלים יחד ולחוד.

המלצתנו לבחור יום אחד, לפחות, המוקדש לקהילה בין אם היא קהילה מגובשת כבר ובין אם בימים אלו מתגבשת קהילה. מתוך הפעילויות המוצעות בחרו את המתאים לכם.

אם בנר ראשון של חנוכה או באחד מן הערבים האחרים ניתן לערוך טקס שייתן ביטוי למשמעויות של החג. קשטו את המקום בו נערך המפגש בחנוכיות, ויטראז'ים בחלונות וקישוטים אחרים הקשורים לחג. במהלך הערב ניתן להדליק נרות כמספר הנרות של אותו יום, לשיר ביחד, לבשל יחד, להקריא ולדון בקטעים השונים.

ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לארגון
וקשר עם ישראלים בתפוצות

הדלקת נרות

טקס הדלקת נרות חנוכה:

זהו המנהג המאפיין ביותר את חג חנוכה. הרוב נוהגים להדליק נר אחד ביום הראשון ושמונה נרות ביום האחרון, אך יש הנוהגים להתחיל עם חנוכייה מלאה ולהפחית בכל יום נר אחד. הדלקת הנרות מלווה בברכות ובדרך כלל גם בשירי חנוכה. נהוג להניח את הנרות החל מהצד הימני של החנוכייה, ולהדליק אותם בסדר הפוך - משמאל לימין.

לפני ההדלקה מברכים:

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק
נֵר (שֶׁל) חֲנֻכָּה.**

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם
בְּזַמַּן הַזֶּה.**

בלילה הראשון מוסיפים:

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁהַחֲנֻכָּה וְקִיָּמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזַמַּן הַזֶּה.**

אחרי ההדלקה שרים:

הַנְּרוֹת הַלָּלוּ שָׁאֵנוּ מְדַלִּיקִין, עַל הַנִּסִּים וְעַל
הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת, שֶׁעָשִׂיתָ
לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזַמַּן הַזֶּה, עַל יְדֵי כֹהֲנֶיךָ
הַקְּדוּשִׁים. וְכָל שְׂמוֹנֵת יְמֵי הַחֲנֻכָּה הַנְּרוֹת הַלָּלוּ קִדְּשׁ
הֵם וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֶלָּא לְרַאֲוֵתם
בְּלֵבָד, כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל נְסִיךְ וְעַל
נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתְךָ.

רצוי שיהיה מנחה לטקס ומובילה/ה לשירה.

להתכנסות:

חוברות שירים ומתכונים, שולחנות, כסאות ומחצלות, מפות, בידורית או מערכת הגברה להשמעת מוזיקה ולהנחיה, שולחן יצירה לילדים ולמבוגרים המעוניינים, דפי צביעה ברוח החג וכדומה, סביבונים, סופגניות או לביבות. ניתן לחסוך בהדפסת החוברות באמצעות הקרנת התכנים על-גבי מסך גדול.

להדלקת החנוכייה:

חנוכיות, נרות ואמצעי הדלקה.

- בחרו את הקטעים וההפעלות המתאימים לכם מתוך הפעילויות המוצעות בחוברות
- מומלץ לשלב את המשתתפים בהקראת הברכות והטקסטים, כמו גם להזמין איש/ת מוזיקה עם כלי נגינה להובלת השירים
- הפעילויות מתאימות גם לחגיגה משפחתית, ניתן להתאימן לאופי המשפחה ורוח החגיגה

**"כאדם שמדליק נר מנר,
הנר דולק וחבירו אינו חסר"**
חז"ל, במדבר רבה, פרשה י"ג, ד"ה, כ'

שאלים ומספרים:

- מהו חג החנוכה בשבילכם?
 - מאיפה מתחיל החג?
 - אילו דברים עולים כאשר אנו מדברים על חנוכה?
- חנוכה הינו החג היחיד מבין החגים המסורתיים שאינו מופיע במקרא ואת שורשיו יש למצוא בתרבויות ובזמנים שקדמו לתרבות העברית. הוא חג לזכר ניצחונם של החשמונאים במרד נגד היוונים בתקופת בית המקדש השני. הוא מסמל את טיהורו של המקדש על ידי החשמונאים וחנוכתו.
- החג נחגג במשך שמונה ימים, החל מכ"ה בכסלו.

להגביר את האור

מעוז צור

להגביר את האור

בחג החנוכה, החל בחודש כסלו על פי הלוח העברי, זוכר העם היהודי את ניצחון המכבים על היוונים, וחוגג את חנוכת בית המקדש שהצלחנו להשיב לידינו. שמונת הימים בהם אנו מדליקים נרות, מציינים את הנס שאירע לנו כאשר שבנו למקדש, והשמן המועט שהותירו היוונים, הספיק להאירו במשך שמונה ימים ושמונה לילות תמימים, נס פך השמן. במגילת תענית מתואר החג בפירוט, ובה מופיע לראשונה סיפור נס פך השמן. על פי מקור זה, כאשר ביקשו החשמונאים לחדש את פעילות בית המקדש, לא היה בידם די שמן זית טהור, חתום בחותמו של הכהן הגדול, להדלקת המנורה שדלקה במקדש. לבסוף נמצא פך שהכיל כמות שמן מספיקה להדלקת המנורה במשך יום אחד בלבד, אך באורח נס הספיק השמן במשך שמונה ימים תמימים. בעקבות נס זה קבעו חכמים להדליק נרות מדי שנה במשך שמונה ימי החג.

ישועתי לך נאה לשבח.
 תכון בית תפילתי ושם תודה נזבח.
 לעת תכין מטבח מצר המנבח.
 אז אגמור בשיר מזמור חנכת המזבח.
 רעות שבעה נפשי ביוגון כחי כלה.
 חיי מררו בקושי בשעבוד מלכות עגלה.
 ובידו הגדולה הוציא את הסגלה.
 חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן במצולה.
 דביר קדשו הביאני וגם שם לא שקטתי.
 ובא נוגש והגלני. כי זרים עבדתי.
 ויין רעל מסכתי כמעט שעברתי.
 קץ בבל, זרבל, לקץ שבעים נושעתי.
 כרות קומת ברוש, בקש אגגי בן המדתא.
 ונהיתה לו לפח ולמוקש וגאותו נשבתה.
 ראש ימיני נשאת ואויב שמו מחית.
 רב בניו וקניניו על העץ תלית.
 יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים.
 ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים.
 ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים.
 בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים.
 חשוף זרוע קדשך וקרב קץ הישועה.
 נקם נקמת דם עבדיך מאמה הרשעה.
 כי ארכה לנו השעה ואין קץ לימי הרעה.
 דחה אדמון בצל צלמון, הקם לנו רועה שבעה.

**"לא יהיה ניצחון של האור על החושך
 כל עוד לא נעמוד על האמת הפשוטה,
 שבמקום להילחם בחושך, עלינו להגביר**

את האור" א.ד. גורדון

- למה התכוון להבנתך א.ד. גורדון כשאמר "להגביר את האור"? האם זה מספיק להילחם בחושך?
- באיזה חושך עלינו להילחם? כיצד? מספיק כדי להילחם בחושך?
- איך ניתן להגביר את האור? אילו צורות יכול ללוש ולפשוט החושך?
- מה את/ה רואה כתפקידך בהגברת האור?

באנו חושך לגרש

מהו האור שלי?

"בעבודה מלאת-מחשבות כזו עבר השבוע. הגיע הערב השמיני, שבו דולקים כל הנרות, אף גם התשיעי, השמש הנאמן, שכל תפקידו הוא רק להדליק את האחרים. שפעת אורה הפיצה המנורה. עיני הילדים הפיקו נגה. ובעיני מיועדנו היתה חזות הכל משל ודמיון להתעוררות האומה. בתחילה נר אחד, והנה עוד חשך, והנר היחידי עוד עצוב למראה. ואחריו ימצא לו חבר, ועוד אחד, עוד אחדים. האפלה כליל תחלוף. בראשונה יזרח האור לצעירים, לדלים, ואחרי-כן ילוו עליהם האחרים, אוהבי הצדק, האמת, החרות, ההתקדמות, האנושות, היפי. וכשכל הנרות דולקים נשתומם ונשמח על המפעל שנעשה ואין כהונה המאשרת את בעליה כזו של השמש בהיכל האור." (מתוך "המנורה" - בנימין זאב הרצל)

גם בימים קשים לעם היהודי, מצליח בנימין זאב הרצל לכתוב טקסט אופטימי מעין כמוהו ולדמות את תקומתה של האומה להדלקת נרות המנורה. הרצל הדליק נרות של חירות, צדק, התקדמות ויופי.

- בימים אלו של תקווה לשגרה, אילו נרות מהבהבים את/ה רואה?
- אילו נרות את/ה יכול/ה רוצה להדליק?
- אם היינו מדליקים נר נוסף בחנוכה לכבוד מה הייתם מדליקים אותו?
- איזה אור אנחנו יכולים להגביר בעולם?

שרים ביחד:

באנו חושך לגרש

עממי
מילים: שרה לוי תנאי
לחן: עמנואל עמירן

באנו חושך לגרש,
בידינו אור ואש.
כל אחד הוא אור קטן,
וכולנו אור איתן.

סורה חושך, הלאה שחור!
סורה מפני האור!

ציל-ציל-ציל בפעמונים,
מי אנחנו? - סביבונים.
לנו רגל אחת,
אם ניפול - גם לא נפחד.

סורה חושך, הלאה שחור!
סורה מפני האור!

אנו שובבים גדולים,
עליזים והוללים -
אך נדע יפה מאוד
לספר, לשיר, לרקוד.

סורה חושך, הלאה שחור!
סורה מפני האור!

נר לי

עממי
מילים: ליון קיפניס
לחן: דניאל סמבורסקי

נר לי, נר לי, נר לי דקיק.
בחנוכה נרי אדליק.
בחנוכה נרי יאיר,
בחנוכה שירי אשיר

כד קטן

עממי
מילים: אהרון אשמן
לחן: יואל ולבה

כד קטן, כד קטן,
שמונה ימים שמנו נתן.
כל העם התפלא:
מאליו הוא מתמלא!
כל העם אז התכנס
והכריז: אך זהו נס!
אילולא כד זה נשאר
מקדשנו לא הואר.
כד קטן, כד קטן...
גם כל ילד, ילד קט
יעמוד כזה הקט
ומלב תמים, טהור
לעולם ישפיע אור.

"האור הגנוז", מרטין בובר

רבי צעיר התלונן בפני הרבי מרוזין: "בשעות שבהן אני מתמכר ללימוד, מרגיש אני חיים ואור, אבל אך פוסק אני מלימוד מיד נעלם הכל. מה עלי לעשות?" השיב הרוזני: "משל לאחד ההולך בליל חושך ביער, ולשעה קלה נלווה אליו איש אחר הנושא פנס בידו, אבל כשהם מגיעים לפרשת דרכים נפרדים הם זה מזה, והראשון מוכרח לשוב ולגשש. ואילו אדם הנושא את אורו שלו אין לו לירא מפני החושך"

באנו חושד לגרש

שרים ביחד:

סביבון סוב סוב

עממי
מילים: ליון קיפניס
לחן: עממי

סביבון - סוב סוב סוב,
חנוכה הוא חג טוב.
חנוכה הוא חג טוב,
סביבון - סוב סוב סוב.
סוב נא סוב כה וכה,
נס גדול היה פה.
נס גדול היה פה,
סוב נא סוב כה וכה.

משחק סביבונים:

הסביבון הוא משחק ילדים, (ביידיש: דריידל) בעל גוף ריבועי משמש כמשחק מסורתי לחג החנוכה. בישראל כתובות על הסביבון ארבע אותיות נ ג ה פ, המציינות את המילים "נס גדול היה פה". מחוץ לישראל כתובות על הסביבון האותיות נ ג ה ש, המציינות את המילים "נס גדול היה שם".

מקור המנהג במשחק הגרלה של ילדי גרמניה, נוצרים ויהודים, מהמאה ה-16 בו השתמשו בסביבון כקוביית משחק. האותיות על פאות הסביבון סימנו בראשי תיבות לטיניות את מצב הזכייה של סכום ההימור, האותיות הלטיניות היו:
A-R-J-F או P-N-J-F.

ביידיש, האותיות הן:
נ' = נישט (נישטס) = כלום (הפסד)
ג' = גאנץ = הכל (זכייה)
ה' = האלב = חצי (חצי זכייה)
ש' = שטעל איין = העמד, הוסף [אחד] (המשתתף מוסיף מטבע לקופה)

בתחילת המאה ה-20 החלו המורים ובהמשך גם המשוררים של ארץ ישראל להחליף את ה-ש' באות פ', המייצגת את המילה "פה", כדי להתאים את המסורת לשינוי הגיאוגרפי.

משחקים בסביבונים:

- תחרות הכנת סביבונים.
- משחקים על פי האותיות, מחלקים כסף מונופול או מטבעות שוקולד.

אכילת לביבות וסופגניות:
כדי לפאר את נס פח השמן נוהגים לאכול
בחנוכה שני מאכלים שמטגנים בהרבה
שמן- סופגניות ולביבות. ניתן להכין ביחד
את אחד המתכונים או את כולם.

מבשלים ביחד לחג

מתכון לקציצות ירק

(כ-5 מנות)

מצרכים:

- בצל לבן גדול
- 3-5 גבעולי בצל ירוק קצוצים דק
- 1 כרישה (לא חובה) קצוצה דק
- 2 גזרים מגוררים על פומפייה
- 2 תפוחי אדמה מגוררים על פומפייה
- 2 קישואים מגוררים על פומפייה
- חצי חבילת עלי כוסברה או פטרוזיליה
- כף שטוחה של מלח
- 3 ביצים
- 2 כפות פירורי לחם
- שמן לטיגון

אופן ההכנה:

בקערה מגרדים את הגזרים, הבצלים, תפוחי האדמה והקישואים, אם יש מוסיפים את הכרישה והבצל ירוק. מעבירים למסננת לסינון הנוזלים, מחזירים לקערה ומוסיפים תבלינים (מלח, פלפל), ביצים ופירורי לחם. מערבבים היטב. מניחים את התערובות בצד ל 10 דקות לספיגת הטעמים. מחממים שמן במחבת, מגלגלים בידיים קציצות ומניחים בזהירות בשמן החם, מטגנים משני הצדדים עד שקציצות הירק משחמות יפה.

ספינג'

מתכון של יונית צוקרמן, מלכת המטבח

מצרכים לבצק:

- קילו קמח
- 2 כפות שמרים יבשים
- או קוביה טריה
- 4 כפות סוכר (שטוחות)
- 3 וחצי-ארבע כוסות מים
- רבע כוס שמן
- כף מלח
- מצרכים לסירופ: 3 כוסות מים
- 4 וחצי כוסות סוכר
- חצי כוס סוכר חום.
- כף וחצי מיץ לימון

אופן הכנה:

כל חומרי הבצק למעט המלח במיקסר עד ליצירת גוש בצק, הוספת המלח ולישה נוספת. לא לחשוש מהבצק שהוא דביק, זה בסדר זה סימן להצלחה העיקר שיהיה ספוגי רך למגע.

לכסות בשקית ולתת לו לתפוח שעה וחצי.

במקביל להרתחה בקלחת קטנה את כל מרכיבי הסירופ לערבב טוב עד העלמות הסוכר. כשזה מתחיל לרתוח להוריד מהגז לצנן קלות.

כשהבצק מוכן מחממים מחבת עם שמן עמוק.

מניחים קערה עם מים כי את את הספינג' ויוצרים בעזרת ידיים רטובות עיגולים עם חור באמצע מעין כעך או טבעת ומטגנים.

אבל לא לפני שלוקחים חתיכה קטנה מהבצק ובודקים את השמן, אם החתיכה צפה אז סימן שהשמן מוכן.

מזהיבים משני הצדדים וסופגים את עודף השמן בנייר ואז טובלים בסירופ. (ניתן לוותר על הסירופ ולהגיש רק עם אבקת סוכר מעל)

יש הנוהגים להגיש עם אבקת סוכר מעל.

פעילויות לחג

הצעות נוספות לפעילות:

1. להשחיל לתוך בקבוק נר שקשור למותניים.
2. מרוץ שליחים עם כף בפה ועליה סופגנייה.
3. תן קו" עם ביטויים שקשורים לאור, שמן, נרות.
4. תחרות שירים עם שירים לחנוכה/ שירים עם מילים שקשורות לחנוכה - אור, נר, נס, אש.... תחרות בין קבוצות/ בסבב - כל אחד זורק שיר בתורו.
5. חנוכייה אנושית - להסתדר הכי מהר שאפשר בחנוכייה אנושית.
6. סביבוניס אנושיים: להסתובב סביב עצמך כשהיד על הרצפה ואז...
7. בזוגות - אחד עם עיניים עצומות, מנסה להדליק חנוכייה והשני מכוון אותו (רק במילים!).
8. תחרות אכילת סופגניות.
9. קליעה למטרה - לכבות נרות עם אקדחי מים.

שרים ביחד:

אומרים: ישנה ארץ,
ארץ רות שמש...
איה אותה ארץ,
איפה אותו שמש?

"שלום לך, עקיבא!
שלום לך, רבי!
איפה הם הקדושים,
איפה המכבי?"

אומרים: ישנה ארץ,
עמודיה שבעה,
שבעה כוכבי-לכת
צצים על כל גבעה.

עונה לו עקיבא,
אומר לו הרבי:
"כל ישראל קדושים,
אתה המכבי!"

ארץ - בה יקים
כל אשר איש קוה,
נכנס כל הנכנס -
פגע בו עקיבא.

"כל ישראל קדושים,
אתה המכבי!
אתה המכבי!"

זהו הנוסח המאוחר יותר - והאופטימי - שכתב
טשרניחובסקי לשיר, לכבוד ועידה עולמית של תנועת
"החלוץ" בברלין. כל הנכנס לארץ פוגש ברבי עקיבא
(המנהיג הרוחני של מרד בר כוכבא דווקא), שאומר
לו "אתה המכבי". הגרסה המוקדמת של השיר פחות
בטוחה ומכילה ספקות לגבי הארץ.
נעמי שמר, בגרסה המוכרת, שילבה בין שני הנוסחים.

מי ימלל

אור

מילים ולחן: נעמי שמר

אור עולה בבוקר
על אגם רחוק (זוכרת)
כן אני זוכרת
ולא אחדל ולא אשתוק.

אור שמבשר את
ההשכמה והזריחה (זוכרת)
רק לראות עוד פעם
יותר מזה איני צריכה.

שמש, הביאו שמש
אם שְׁמִי מעוננים
עוצמת את עיני
אבל השמש היא בפנים.

אור בצהריים
על האדמה (זוכרת)
על חלקת המים
ועל שתיל ועל קמה.

אור יורד בערב
על שדות חיי (זוכרת)
עוד אני זוכרת
זה אור יומי זה אור ימי.

שמש, הביאו שמש...

אור יורד בערב (שמש)
אור בצהריים (שמש)
אור עולה בבוקר אור!

ימי החנוכה

עממי

מילים: אברהם אברונין
לחן: עממי

ימי החנוכה, חנוכת מקדשנו,
בגיל ובשמחה ממלאים את ליבנו
לילה ויום סביבונינו יסוב
סופגניות נאכל במ לרוב.
האירו, הדליקו
נרות חנוכה רבים -
על הניסים ועל הנפלאות
אשר חוללו המכבים.
ניצחון המכבים נספר, נזמרה,
על האויבים אז ידם כי גברה
ירושלים שבה לתחיה
עם ישראל עשה תושיה.
האירו, הדליקו...
ירושלים לנו הבירה
לב ישראל שירו לה שיר

מי ימלל

עממי

מילים: מנשה רבינא
לחן: עממי

מי ימלל גבורות ישראל,
אותן מי ימנה?
הן בכל דור יקום הגיבור
גואל העם.
שמע!

בימים ההם בזמן הזה
מכבי מושיע ופודה
ובימינו כל עם ישראל
יתאחד, יקום ויגאל.

לכבוד החנוכה

עממי

מילים: חיים נחמן ביאליק
לחן: עממי

אבי הדליק נרות לי
ושמש לו אבוקה.
יודעים אתם לכבוד מה?
לכבוד החנוכה.
מורי נתן סביבון לי
בן - עופרת יצוקה.
יודעים אתם לכבוד מה?
לכבוד החנוכה!
אימי נתנה לביבה לי,
לביבה חמה, מתוקה.
יודעים אתם לכבוד מה?
לכבוד החנוכה.
דודי נתן תשורה לי,
פרוטה אחת שחוקה.
יודעים אתם לכבוד מה?
לכבוד החנוכה

הבה נרימה!

הבה נרימה

עממי
מילים: לוי קיפניס
לחן: ג'ורג' הנדל
הבה נרימה
נס ואבוקה -
יחד פה נשירה
שיר - החנוכה.
מכבים אנחנו,
דגלנו רם, נכון,
ביוונים נלחמנו
ולנו הניצחון.
פרח אל פרח
זר גדול נשזור,
לראש המנצח,
מכבי גיבור.

חנוכה חנוכה

עממי
מילים: לוי קיפניס
לחן: עממי
חנוכה, חנוכה,
חגי יפה כל כך
אור חביב מסביב,
גיל לילד רך.
חנוכה, חנוכה,
סביבון טוב טוב
טוב נא טוב, טוב נא טוב
מה נעים מה טוב.

אנו נושאים לפידים

עממי
מילים: אהרון זאב
לחן: מרדכי זעירא
אנו נושאים לפידים
בלילות אפלים.
זורחים השבילים מתחת רגלינו
ומי אשר לב לו
הצמא לאור -
ישא את עיניו וליבו אלינו
לאור ויבוא!
נס לא קרה לנו -
פך שמן לא מצאנו.
לעמק הלכנו
ההרה עלינו
מעיינות האורות
הגנוזים גילינו.
נס לא קרה לנו
פך שמן לא מצאנו
בסלע חבבנו עד דם -
ויהי אור!

נרותי הזעירים

עממי
מילים: מוריס רוזנפלד וראובן אבינועם
לחן: עממי
נרותי הזעירים,
מה רבו הסיפורים
לי ילאט האור, לי ילאט האור.
על גבורות לי יספרו,
על דמים שנשפכו,
על מלחמת דרור, על מלחמת
דרור.
עת אראה אורם הקט,
יעטני צל בלאט.
קול קורא יעיר, קול קורא יעיר.
לפנים במלחמה
גם ידעתי נחמה,
נצחון ושיר, ניצחון ושיר.
ותיכון הממלכה,
וגדולה היתה לך,
עם היית עז, עם היית עז.
ארצך, זה מבצרך,
שמש בה לך זרחה,
כחלום שגז, כחלום שגז.
נרותי הזעירים
כן סיפרו לי סיפורים
על עבר של עם, על עבר של עם.
עד שמעתי נר ונר
לי קורא: קום, התעורר!
עם קם לתחיה, עם קם לתחיה

אור / אבשלום בן-צבי

אנחנו בני האדם מותאמים לפעילות באור. רואים יותר טוב, מתמצאים בסביבה, ומרגישים בטוחים יותר. רוב הפחדים שלנו מסתתרים בחושך, ואת השמחה שלנו אנחנו מבטאים באור. האור מסמל לנו טוב, והחושך מסמל רע. זה לא מקרי שאת חג האור אנחנו חוגגים דווקא בתקופה הזאת של השנה, כשהיום קצר והלילה קרוב לשיא אורכו. בתקופה של חושך, אנחנו מחפשים לעצמנו אור. חושך יכול לבוא בצורות שונות: הוא לא רק החושך הפיזי. הוא גם החושך שבחיים תחת שלטון זר, דיכוי, איום ביטחוני, ניצול, היעדר שיוויון, עוני, ועוד. כמו שאני רואה את החברה בישראל, מצבנו הולך ומחשיך, מסיבות שונות. מה אפשר לעשות וללמוד מחג החנוכה? שכדי להתנגד לחושך צריך להדליק אור, אפילו נר קטן, כמה שאפשר להדליק. גם נר קטן מאיר מעבר לעצמו. הוא מאיר גם את החושך מסביב, וכשהחושך מסביבי יותר מואר, יותר קל לאחרים להצטרף ולהדליק נרות נוספים.

יש שעה שהאור רחל חלפי

יש שעה שהכל יושב בתוך האור
כמו אבן חן בתוך עדי זהב
אפשר לחפון אור כזה
אפשר לאכול אור כזה
אפשר לגמוע אור כזה
אפשר לנוע בו לאורך ולרוחב
אפשר לשקול אותו בזהב
מלא.

